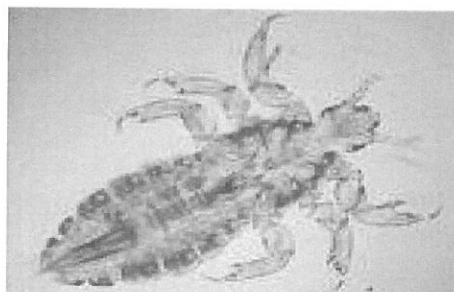

Въшките при децата - как да се предпазим

Педикулозата (въшливостта) е паразитно заболяване, предизвикано от главовата въшка (*Pediculus hominis capitis*), чийто специфичен гостоприемник е човека. Главовата въшка паразитира по окосмената част на главата. Всеки човек може да бъде засегнат, но по-често се среща сред децата поради тесния контакт в детските градини и училищата, като нерядко се заразяват и членовете на техните семейства. Педикулозата не е белег за лоши хигиенни навици, напротив, главови въшки се откриват и при чиста коса. Всеки може да хване въшки, но по-често това се случва в организираните колективи. Паразитите се предават много лесно при тесен контакт (например в претъпкан транспорт) и ползването на общи гребени, хавлии, принадлежности за коса, шапки, възглавници. Главовата въшка е безкрило паразитно насекомо с миниатюрни размери, около 1-3 мм. Цветът ѝ варира от жълтеникав до мръсносив, в зависимост от цвета на косата. Главовата въшка се храни като смуче кръв от скалпа един-два пъти в денонощието. Тя пробжда кожата с хоботчето си. Слюнчената ѝ течност предизвиква възпаление, в следствие на което се появява силен сърбеж. Женската въшка е по-голяма от мъжката. Тя снася около 8 яйца (гниди) на вечер в основата на косъма, като за месец може да остави поколение от 2 000 - 2 500 паразита. Чрез хитиновата си обвивка гнидите здраво се прикрепят за косъма. От яйцата в рамките на една седмица се излюпват т. нар. „нимфи“ (млади форми), които се хранят с кръв. Когато се излюпят, младите въшки оставят след себе си перлено-бели празни обвивки, които могат да се объркат с пърхот. Те се разнасят по дължината на косъма и затова яйцата често се намират по-далеч от скалпа. За десетина дни бебетата въшки се превръщат в полово зряла възрастна форма, която се прикрепя към основата на космите с помощта на шестте си крачета. Те живеят около 30 дни и след като умрат отпадат от косъма. Въшките могат да живеят само на човешката глава и ако по един или друг начин я напуснат, те умират до два дни. Оплакванията включват усещането за движение в косите, неприятен сърбеж, раздразнена кожа, следи от разчесвания, които могат и допълнително да се инфектират. За поставяне на диагнозата, въшките и техните гниди трябва да се търсят активно, като най-често се откриват в тилната област и зад ушите. Възрастните по-лесно се откриват при мокра коса, а гнидите стоят на около сантиметър от основата на косъма. Отстраняват се трудно, за разлика от пърхота или прахта.

ЛЕЧЕНИЕ - За спавяне с въшливостта вече има достатъчно възможности. Лечението може да се проведе както с противовъшкови (инсектицидни) препарати, така и с изпитани средства от народната медицина и/или други помощни методи:

- За унищожаването на въшките основно се използват **противовъшкови (инсектицидни) препарати** по схеми и експозиции, посочени в приложенията им, като същите трябва стриктно да се спазват. Обработките се извършват само с препарати, разрешени от МЗ за употреба в Р.България. Тези препарати са обикновено Инсектициди с меко действие и са под формата на лосиони, балсами, шампоани, концентрирани емулсии и аерозоли. Имат приятен аромат и съставки, които омекотяват и подхранват косата. Препаратите се втриват в основата на косата, след няколко часа престой главата се измива обилно с вода и сапун. Магат да бъдат закупени от аптечната мрежа и без лекарска рецепта.
- Като много ефикасно срещу въшки е известно и старото изпитано средство **смес от газ, оцет и олио в равни количества (1 с. л.)**. Окосмената част на главата се намазва и се покрива с кърпа. След 10-12 часа главата се измива и косата трябва отново да се провери. **Тук трябва да се има предвид, че с тази смес въшките само се омаломощават, но не умират. За да се премахнат, косата се разресва с гъсто гребенче, напоено в топъл оцет.** Тази процедура се повтаря, докато гадините изчезнат напълно. Следва да се внимава и с количеството газ, защото, ако прекалите, са

възможни поражения на кожата повърхност, което от своя страна да доведе до силно лющене и поява на пърхот. Поради неприятната миризма и необходимостта да се стои 12 ч. със сместа на главата, почти е сигурно, че детето няма да хареса процедурата и ще се съпротивлява. Затова опитайте и други методи.

- **Методът на влажното разресване.** Това е един добър начин за избавяне от въшките, но изисква по-продължително време (2-3 седмици). Косата се измива и щателно, участък по участък, се разресва с фин гребен. След всяко прокарване през косата, гребена се измивайте с вода. Няма да можете да сепремахнат неизлюпените гниди с гребена, защото те са здраво прикрепени към косъма, но ако се повтаря тази процедура през ден в продължение на две седмици, постепенно ще премахнете всички въшки.
- **Ароматерапия.** За убиване на паразитите и успокояване на сърбежа, може да се използват билкови препарати и етерични масла (*розмариновото, гераниевото, лавандуловото, евкалиптовото и лимоновото масло*). Например към 1 чаена лъжичка неароматизиран лосион се добавят 2 капки евкалиптово и по 1 капка лавандулово и гераниево масло. Втрива се сместа в кожата на главата и се оставя за половин час. Следва разрясване на косата със ситен гребен и измиване.. За да се избегне и/или предотврати ново опаразитяване е препоръчително също така разресване на косата два пъти седмично с гребен, потопен в чаша с топла вода, в която са добавени 10 капки масло от чаено дърво или при последното изплакване на косата да се добавят 6 капки масло от мащерка и от розмарин, смесени с 0,5 л топла вода.

ЗА ДА СТПРЕ ЗАРАЗЯВАНЕТО ТРЯБВА :

- Да се обясни на детето ситуацията и то да бъде предупредено да ползва само своите лични вещи, за да не зарази себе си и другите.
- Въпреки, че преживяемостта на паразитите извън главата е кратка, препоръчително е да се дезинфекцират дрехи, шапки, шалове, спално бельо и грижливо да се измиват четките за коса и гребените.
- Също така детето трябва периодично да се проверява за паразити, независимо от това дали има оплаквания и/или данни за контакт с други опаразитени деца.